

"L'Estatut de Catalunya no hauria pogut implantar-lo mai la monarquia perquè representa una oposició al sentit unitari i centralista en què se sostenia el rei."

De Manuel Azaña.

LA FESTA DEL 14 D'ABRIL

Barcelona commemorà fervorosament el primer aniversari de la República

Tots els actes es veieren assistits d'una multitud entusiàstica.—Les autoritats republicanes constataren una vegada més l'afecte popular

ACTE DE DESCOBRIMENT DE LA LAPIDA QUE DONA EL NOM DE FRANCESC MACIÀ A LA VELLA PLAÇA "REAL"

Un dels actes més importants del dia de la commemoració de l'adveniment de la República, fou el de descobrir la placa de marbre que dona el nom del President de la Generalitat de Catalunya, senyor Francesc Macià, a la vella Plaça que fins ara portava el nom de Plaça "Real".

Al migdia, la magnífica plaça barcelonina era plena d'una gran gentada.

Tots els centres d'Esquerra Republicana de Barcelona hi tenien nodrida representació. Molts centres portaven la senyera de l'entitat.

A les dotze en punt va arribar a la Plaça l'Ajuntament en corporació, amb tots els regidors de l'Esquerra. De les minories de la Lliga i del Partit Radical hi havia els senyors Alomar i Semblancat, respectivament.

En arribar la representació de l'Ajuntament de Barcelona fou ovacionada llargament. Obrien la comitiva l'alcalde, doctor Aiguader, i el tinent d'alcalde del districte setè, senyor Ernest Ventós, president de la Comissió de retolació i organitzador de l'acte.

La Banda Municipal, en arribar la comitiva a la Plaça, va atacar les notes de "La Santa Espina" en mig d'una formidable ovació.

Una gran part del públic chorejava aquesta sardana.

La làpida que dona el nom de Francesc Macià a la vella Plaça ha estat col·locada sobre un pòrtic de la plaça, a l'esquerra del carrer de Colom.

Es una placa de marbre, amb un bust de bronze de Francesc Macià. Porta la inscripció "Plaça de Francesc Macià", en relleu de bronze.

El tinent d'alcalde senyor Ernest Ventós, en un breu parlament, digué que no obstant el costum de no donar nom als carrers de la ciutat com a homenatge a una personalitat en vida, l'Ajuntament de Barcelona feia una excepció a la personalitat il·lustre del President de Catalunya.

Francesc Macià—va dir—cal considerar-lo, no solament com a cap d'un gran partit popular, sinó que el nostre poble el considera, ara i sempre, com un símbol: l'home que ha encarnat les aspiracions de llibertat i de democràcia de Catalunya.

Seguidament va adreçar la paraula a la multitud allí congregada, l'alcalde de la ciutat, Jaume Aiguader i Miró, el qual, en un també brevíssim parlament—pronunciat després d'haver recorregut la cortina que tapava la placa artística—, digué que l'acte que s'estava celebrant no era sinó la consagració d'aquell inoblidable acte del 14 d'abril de l'any passat. En aquest primer aniversari—acabà el doctor Aiguader—assistim a la consolidació definitiva de la República i es pren espiritualment possessió de les llibertats de Catalunya. L'alcalde de Barcelona va acabar el seu breu discurs amb visques a Catalunya, a Macià i a la República.

A LA PLAÇA DE LA REPUBLICA PARLAMENT DE FRANCESC MACIÀ

Acabat l'acte de descobrir la placa de Francesc Macià, la gran gentada que omplia de gom a gom la magnífica plaça barcelonina va adreçar-se en compacte i entusiasta manifestació a la Plaça de la República, que ja es trobava animadíssima.

Aquesta compacta manifestació seguia els representants del nostre Ajuntament republicà.

Se sentien entusiàstics visques al President de Catalunya, a les llibertats del nostre poble i a l'Estatut.

També van incorporar-se a aquesta patriòtica manifestació una nodridíssima representació d'obrers del Port, els quals portaven una pancarta amb la següent inscripció: "Els veritables obrers professionals del Port, volem reintegrar-nos al nostre treball".

En iniciar-se la manifestació, la Banda Municipal tocà "Els Segadors" en mig dels aplaudiments de la multitud.

Balcans i finestres del carrer de

Fivaller eren plens de gent que també aplaudia i victorejava.

La Plaça de la República—l'escenari de la proclamació del règim—s'anava omplint. De tot arreu sortien grups compactes de ciutadans plens d'entusiasme. De tant en tant s'oïa la veu dels himnes patriòtics; es veien apropar les banderes flamejants, al·tives; pancartes al·lusives a la gran manifestació popular. Paraules d'esperança, paraules d'afirmació. La plaça s'omplia més i més. Arribà un moment en què ja no fou possible d'encabir-hi una sola persona més. Els balcons estaven atapeïts. Els vaillets s'enfilaven als fanals de la llum pública. Els carrers del voltant eren també una bona reserva—aquesta, però, per les persones assenyades. La plaça de la República presentava ahi al migdia—migdia de primavera barcelonina, magnífic—, un aspecte brillant, l'aspecte que sap donar Barcelona en les grans solemnitats.

A un quart de dues, el President de la Generalitat, senyor Macià, va arribar a la Plaça, després d'assistir a la parada militar del Parc. Travessar la Plaça i penetrar al Palau de la Generalitat constituïa una gesta d'importància. Tothom volia estrènyer la mà del President; altres—no tan exigents—en tenien prou amb veure'l d'aprop. El cotxe pogué apropar-se lentament a la porta de l'edifici. Les aclamacions al President de Catalunya no cessaren. El senyor Macià finalment pogué sortir triomfador de la gesta, que gosarem qualificar d'heroica. Una ovació delirant subratllà la seva entrada a la Generalitat.

En sortir als balcons principals del Palau de la Generalitat el President, acompanyat dels consellers i dels diputats de l'Esquerra Republicana, l'ovació fou formidable i durà llarga estona.

Fet el silenci, el diputat a Corts senyor Dencàs es va adreçar a la multitud i en breus paraules va posar de manifest l'adhesió continuada i ferma del poble per Macià; després, adreçant-se al President, va dir que calia resoldre la situació dels antics treballadors del port de Barcelona, els quals, des de fa set mesos que no poden guanyar-se la vida treballant al moll, degut a la desorganització imposada per elements interessats. Demanà que el President atenguí aquests treballadors, els quals desitgen la socialització dels treballs del Port, única manera d'aconseguir llur benestar i una millora notable en els preus de càrrega i descàrrega. Això

digué i llegí unes conclusions lliurades pels obrers.

Acabà victorejant Macià i la República. Fou objecte d'una gran ovació. Seguidament el doctor Aiguader, com a alcalde de la ciutat, va recordar el que significava Macià per Catalunya; va fer referència a l'homenatge que representava el donar el nom de Francesc Macià a l'antiga Plaça "Real". Aquesta consagració vostra—digué—ja la féu el poble ara fa un any. L'Ajuntament de Barcelona no ha fet altra cosa que refermar aquest acte de voluntat popular.

Acabà el seu parlament donant un "Visca Macià!", que fou contestat per la generació que omplia la Plaça de la República.

Quan Lluís Companys prengué la paraula esclataren grans aplaudiments. Féu referència a la data que es commemorava, i digué que una vegada més el poble manifestava la seva adhesió a la República. Digué que el poble de Catalunya havia de tenir serenitat i confiança, puix que per cap concepte els homes que la representen no es deixarien arrabassar l'Estatut, aquest Estatut—digué—que vosaltres votàreu i que dintre pocs dies serà discutit i aprovat. Les estridències no ens portaran res tangible; és la unió de tots la que ens ha de donar el triomf i el reconeixement de les nostres llibertats.

Es referí a Macià com a home símbol, fet destacar la seva personalitat i l'exemple que amb la seva confiança i serenitat ens dona cada dia a tots.

Donà uns Visca Macià!, Visca Catalunya! i Visca la República!, que foren repetits pel poble, mentre Macià abraçava, emocionat, Lluís Companys.

PARLAMENT DDE FRANCESC MACIÀ

Fet el silenci, després del discurs de Lluís Companys, el President de la Generalitat, saludat amb una formidable ovació, va dir:

—Ciutadans: Avui fa un any que des d'aquest mateix balcó vaig proclamar la República Catalana. Aquell fou el moment més inoblidable i de més importància de la meua vida.

Avui a presència vostra, la presència de poble, em recorda aquells moments, aquest homenatge que em feu em fa preveure i presentir un altre moment que també em serà inoblidable, i que espero que no trigarà a venir. Aquest moment serà el moment

de l'aprovació de l'Estatut de Catalunya. Serà la concreció dels meus ideals de tota la vida i després no em restarà sinó dir-vos: catalans, governau-vos vosaltres mateixos.

Dintre de molts pocs dies començarà al Parlament de la República la discussió de l'Estatut de Catalunya. De quin Estatut? Del de la Comissió parlamentària? No, amics meus. Nosaltres defensarem l'Estatut de Catalunya, que és el que encarna la voluntat del nostre poble.

Jo no dubto que l'Estatut de Catalunya serà aprovat pel Parlament de la República. Recordo que des d'aquest mateix balcó va dir el meu estimat amic, el gran amic de Catalunya, el President de la República, que com més llibertats siguin donades a Catalunya, més Catalunya estimarà els pobles de la Península.

Recordo també que un altre amic nostre, el cap del Govern, senyor Azaña, ha dit que cap Govern de la República no podria governar sense haver donat abans satisfacció plena a les aspiracions de Catalunya.

També he de recordar-vos la lleialtat del senyor Lerroux, i espero que el Partit que dirigeix defensarà a les Corts de la República l'aspiració nacional de Catalunya. També espero que els socialistes, sense mancar als seus ideals, ben al contrari, no entorpiran les nostres aspiracions de llibertat nacional.

Després d'una petita pausa, el senyor Macià va seguir:

—La força més gran de Catalunya és la seva unitat espiritual, deixant de banda les diferències de partit. Aquestes lluites no han de prevaler en aquests moments en què tenim damunt la taula l'Estatut de Catalunya.

Si així és, no hi haurà cap força que pugui oposar-se a la voluntat de Catalunya. No demano pas que aquesta unió duri sempre, perquè és natural i és humana que hi hagi diferències d'ideologia i de tàctica. Però hi ha un ideal que ens ha d'unir tots: l'ideal de la llibertat nacional de Catalunya.

Vull fer, amics meus, una declaració: L'Estatut de Catalunya no anirà contra ningú, puix que nosaltres som els primerament interessats que la nostra aspiració de llibertat i de riquesa i de benestar s'estengui, sigui per a tots, i la comparteixin tots els altres pobles de la Península.

Per això us dic que els parlamentaris catalans han d'encarnar la voluntat de tot el poble català. D'aquesta manera no podrà ésser rebutjada la voluntat col·lectiva de Catalunya.

El President segueix, després d'una pausa:

—Faig un esforç superior a les meves forces. Permeteu que acabi dient-vos que els ideals que Catalunya vol realitzar amb el seu Estatut, són ideals d'amor. Catalunya pensa en un millor esdevenir per als seus fills, en un millor benestar per als seus obrers, en la grandesa de Catalunya i d'Espanya.

Jo vaig proclamar—repeteix—des d'aquest balcó la República Catalana i això indica que el sentiment republicà es troba fortament arrelat en el nostre poble, i que, els que ahir eren separatistes, obren, amb esperança de comprensió, els braços a tots els pobles d'Espanya.

L'Estatut serà aprovat. Amics meus: Propgeu arreu de la nostra terra els nostres ideals. En aquests moments, però, no us oblideu de Catalunya, que viu sota un cel clar, sota un cel puríssim, on no arriben ni han d'arribar les misèries humanes. I pensem que la culpa, si no s'aprova l'Estatut, no seria dels nostres enemics, podria ésser dels catalans, si no anem units a la consecució de la nostra llibertat.

Adéu, amics meus: Un milió de gràcies per la vostra adhesió. Mentre visqui seré del poble, que va dur-me on sóc, i pel poble sacrificaré, si cal, la meua vida.

El magnífic i emocionat parlament de Francesc Macià provocà una ovació formidable i inoblidable i entusiàstics visques a Macià, a l'Avi, a Catalunya i a la República.

La Banda Municipal va atacar les

notes d'"Els Segadors". L'ovació va reproduir-se.

LA PARADA MILITAR

Molt abans de l'hora anunciada—les onze—el Parc de la Ciutadella era ple de gom a gom. La gran gentada que havia acudit per presenciar la parada militar omplia completament les voreres dels passeis pels quals havien de desfilars les tropes de la guàrdia de Barcelona.

La placeta en la qual s'alça l'estàtua al general Prim, oferia un aspecte magnífic.

A les onze arribà el general Batet seguit del seu Estat Major. Revistà les tropes preparades per a la gran parada.

Al cap de poc, entraren al recinte del Parc de la Ciutadella el President de la Generalitat, senyor Francesc Macià; l'alcalde de la ciutat, doctor Jaume Aiguader, i el governador civil, senyor Moles, en un mateix automòbil.

El pas del President de la Generalitat, era saludat pel públic amb grans manifestacions de simpatia, amb visques al President i llargues i nodrides ovacions.

En ésser a la placeta de Prim, els automòbils de les autoritats pararen.

Aleshores el públic, una vegada desfeta la formació de la tropa, invadi els passeigs centrals i s'apretà al voltant del President de la Generalitat i de les autoritats que l'acompanyaven.

El President descendí de l'automòbil i donava la mà als centenars de persones que li volien estrènyer.

Els visques es repetien cada vegada amb més entusiasme.

El poble confraternitzava amb la tropa, mentre una banda militar tocava balls popularíssims.

Al cap de mitja hora el públic tornava a la voreres per tal de deixar el passeig central lliure per a la parada militar.

Les autoritats s'adreçaren, obrint-se pas amb dificultat entre la multitud, cap al Govern civil.

El President de la Generalitat era aclamat per la multitud que omplia les travesses del trajecte i la que omplia els balcons i els terrats de les cases, els ocupants de les quals tampoc no cessaren d'aplaudir i de victorejar el President de Catalunya.

A les dotze en punt començà la parada militar. El President de la Generalitat, l'alcalde, doctor Aiguader, el governador civil, senyor Moles, i el general Batet, la presenciaren des del balcó del Govern civil.

La parada militar d'aquest 14 d'abril és la més magnífica, de marcialitat, que mai no havíem vist a Barcelona.

Les companyies, bateries i esquadrans dels regiments de la nostra ciutat desfilaren amb gran ordre i marcialitat, i els visques que els oficials donaven a la República en passar davant de les autoritats eren chor-

EL SEGON 14 D'ABRIL REPUBLICA

Ha estat amb una joia general que el nostre poble ha festejat el primer aniversari de la proclamació del seu govern.

Aquells mateixos que ara fa un any, amb les seves papretes de votació enderrades a la pubreja monàrquica, que queix rosegad per tots els seus vicis, s'han llançat al carrer, on, amb la rialla al llavis i l'alegria al cor, han pres part a totes les festes i cerimònies organitzades per les autoritats.

Un dia magnífic ha ajudat a donar a l'acta una commemoració. El cel majestuós dels celons es descabdella sobre un cel límpid i serè. El poble, cota la carícia del sol primaveral, que cap nebul no tapava, emplenà la muntanya de Montjuïc, el Parc de la Ciutadella, la Plaça de la República, la de Macià, tots els altres carrers i places adjacents, la ciutat tota, festejant la data amb delirant entusiasme, escoltà i aplaudí fervorós la paraula dels seus líders, que li assenyalaven la transcendència de la data, la seva glòria i la seva importància, i la tasca que, enc ara, queda per fer, la més difícil i la més intensa, per a realitzar la qual hem de comptar amb l'ajut de tots els ciutadans.

Amarades de llum, optimistes i exuberants, les parades de la República de les Flors llueïen tot l'esclat de llur delicada mercaderia —oportunitatíssima la celebració del Centèsim aniversari del Patronat en tal dia com ahir—, en mig de l'animació i la joia de la gentada que aclamava l'arribada de les autoritats populars.

Banderes pertot arreu, automòbils i travessies guarnits amb els colors de la Pàtria i de la República, llacades i domasques, aplaudiments i visques, i ni un sol accident desagradable en tot el dia.

El dia barceloní ha estat el primer aniversari de la República. El dia de l'entusiasme i amb la mateixa noble serenitat amb que la proclamà.

En entrar al segon any de la República, en el qual Catalunya ha de trobar complerta satisfacció al seu desig, hem de fer remarcar una vegada més, més que la nostra confiança, la nostra seguretat que aquest nobilitat poble català no s'ha de trobar rebut en les seves aspiracions.

El nostre número extraordinari

El nostre número extraordinari en commemoració del primer aniversari de la República, tingué una excel·lent acollida per part del públic. Amb ell, demostràvem els nous mitjans tipogràfics de què disposa "L'OPINIÓ", i que una vegada aconseguit perfectament a l'organització nostra, permetran situar el diari de l'Esquerra Republicana a la primera fila de la premsa barcelonina.

Fou de lamentar que una avaria en la nostra rotativa no ens permetés servir el diari als nostres subscriptors, els quals el rebren en el dia d'avui. Esperem fer-nos perdonar aquesta nova deficiència amb les millors d'immediata realització en el nostre diari.